

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Februarius 13-dik napján, 1816-dik esztendőben.

L o m b a r d i a.

A' *Majlándi* tudósítások szerint egy nap sem múlik-el, mellyen ő Cs. K. Felsége az ezen fő városban lévő sokféle, rész szerént közönséges részszerént magános intézetek közzül, mellyek itt az Országkormányoztatására, a' neveltetésre, Orvoslásra, jótételgyakorlásra, 's a' tudományoknak és mesterségeknak virágoztatására nézve, felállittatva vannak, néhányakban meg ne jelenne, a' hol minden tárgyakról és környülállásokról pontosan tndakozódni, 's mindenekbe a' maga kegyes lehetségközása, 's atyai jósaága által új elevenséget önteni, 's mindeneket vigasztalni 's buzdítani ne méltóztatna.

Az a' bál, melyről a' múlt pénteken emlékezett a' *Magyar Kurir*, mellyet tudni illik a' *Majlándi kereskedői Kar* a' Fels. Cs. Udvar' tiszteletére Jan. 31-dik napján adott, nagyon pompás és fényes volt. Megjelentek benne Felséges Urunkon, Fels. Aszszonyunkon, 's a' Bavariai Koronaörökös Printzenkivül, a' Modenai Cs. Kir. Hertzeg 's Hertzegaszszony, 's az *Austriai-Este. K. Familia*-is.

A' *Majlándi* újságban a' Cs. Kir. Országlószéknek egy hirdetése jött-ki Jan. 27-dik napján, melyben ő Cs. K. Felségének arról a' kifejezett módon meghatározott akarattjáról tudósittatik ezen ország, hogy

az úgy nevezett nemzeti jószágokat illető minden vásárlások, mellyek az előbbeni Országlószéknek törvényeivel és rendelkezéseivel megégygyezőleg mentek véghez, mint törvényes erővel bírók megerősítettnek, de egyszersmind, hogy azok ezen Státus' jószágai, és *Activai* közzül, a' mellyek nem törvényes igassággal bíró kezekben vannak, *revindicáltassanak*. A' kik e-féle jószágokat ilyen kezek között lenni tudnak, meghívattatnak, hogy jelentsék-bé, mellyért annak egynegyedrészt bétsit jutalomban fogják kapni, 's a' bėjelentőknek neveik, elhalgattatnak.

Egy más Fels. Rendelés által mind azok a' Lombardiai volt tisztviselők, kik az új tisztváltozás' alkalmatosságával hivatal nélkül maradtak, felszítésre tétettetnek addig, míg a' nékiek járandó penzió végképen meg nem határozatnak. Azoknak, kik az 1806-ban Febr. 12-dikén költ Végzésnek ereje szerént eddig volt hivatalbéli fizetéseknek felénél többet kívánhatnak, ez is megadatik.

Azoknak, kik az olyan embereket bėjelentik, kik a' múlt Augustus' 11-dikén költ Rendelést, melly által a' gabonának ezen országhol való kivitetetése megtiltatott, által hágyják, a' bėjelentetett 's elfoglaltatott gabonának (életnek) fele-ára jutalomúl rendeltetett.

Frantzia Ország.

A' nagy tenger' hánykodása, a' szélveszek után nem tsendesedhetik-el egyszerre. Frantzia ország is, ez a' néptenger, minnekutánna ő benne a' külömbkülömb vélekedések szélveszei revolutziot, ily sok esztendőig tartott hánykodást, okoztak vala, mint az itt következő megjegyzések bizonyítják, még nem minden részeiben dítsekedhetik az egész tsendességgel: —

A' *Deux-Sevres* departamentben azt hirdették vala el, hogy *Bonaparte* 300 ezer emberekkel Frantzia országba kiszállván, az Országlószék rendelést adott légyen ki, hogy a' 18 és 30 esztendő között lévő minden férjfiak fogjanak fegyvert. A' Préfektus elfogatta ezen gyáva költeménynek elhírelőit, tudni illik a' *Rohán-Roháni* postakotsist, és két kortszmárost.

Párisban az Orvosi iskola' szomszéd-ságában is kedvetlen történet fordult elő Jan. 20-dikán. Az itt tanulók között kető az oskolából hazafelé menvén, úgy ítélte, hogy őket valami más hat ifiak (nem írják mi által) megbántották volna. A' perpatvarkodáshol azonnal verekedés lett; a' két tanú'ók kevesebb számmal lévén kiáltani kezdettek 's több társaik is futottak segítségekre, 's győzedelmeskedtek is, de károkra, minthogy nem vették jókor észre, hogy a' hátráló hat fiatalok egy strázsabáz felé vonták vissza magokat, a' hol a' győzedelmesek magokat megadni parantsoltatván, a' fő politziai házhoz vitették, 's még 28-dikban is ott ültek, és — ily jegyzést vetett az újságíró a' történetnek előbeszélése mellé — akár mellyik félnek volt is igaz ügye, elég az a' dologhoz, hogy, ha igaz az, a' mit beszélnek, hogy a' verekedés, politikai vélekedésbéli külömbözés által okoztatott, ezen esetben a' közönségsztendesség és hékességkivánják, hogy a' megtámadók keményen megbüntetessenek, 's oskoláinkban a' tanulóknak szorossan megparantsoltassék, hogy ennek-

utánna tsak a' magok tanulássoknak tárgyait forgassák elméjekben.

A' *Lyon*i lármázásról, melyről a' múlt pénteken is emlékeztünk, külömbkülömbögi irnak külömbkülömb tudósítások: —

A' *Gazette de France* így szoll Jan. 28-dikán: — „A' legnyúghatatlankodtöbb hírek, a' mellyek *Lyonra* nézve *Párisban* ('s *Párisra* nézve *Lyonban* 's még több helyeken is) elterjedtek, átaljában nem úgy vannak. Némely rosz gondolkodású és megtévedett emberek okoztak ugyane minémü lármát, de a' melly már eltsendesedett. Ha még vannak is Frantzia országban kevesen olyanok, a' kik nyúghatatlan-ságnak gerjesztésén iparkodnak, tudják meg, hogy a' törvényes uralkodószeke napról napra erőssödik, 's minden intézetek és készületek úgy vannak megtéttve, hogy minden efféle próbatételek tsupa bolondságok, 's az ingerlőknek fejekre esnek vissza.“

A' *Quotidienne* nevű Párisi újsághoz így írt egy levelezője egyenesen *Lyonból* Jan. 26-dikán: —

„Az urak talám már nyúghatatlankodni is kezdettek vala; erre nézve jönak tartom megírni azt, a' mi a' nállunk folyó dolgokban valóság. Igaz a', hogy nállunk tizenégy napokig bizonyos nyúghatatlankodás uralkodott, hanem az az által okoztatott zengés szerentsére tsak az emberek fejiben állapodott-meg. A' mi departamentünk' Kommandírozó Generálissa e' hónap' 20 dikán egy altisztet, a' ki néki bizonyos nyilatkoztatásokat tett vala, a' politzia' eleibe küldött, a' hol ezt a' Hadnagy kérdés alá vonván, ennek beszédjéhez képpet a' következett reggel külömbkülömb embereket elfogatot, kik között voltak Orvos Doktor *Moutain*, egy *Roussel* nevű szönyeg fabrikás, a' ki magát egy kevéssé védelmezte is, 's az éjjeli strázsáknak egy nemrégén letétetett Ex - inspektora, a' kik, mint gyanus (lúdas) emberek, már külömben is beíratatva voltak a' politziai

jegyző könyvbe. Szeretett volna a' politzia még egy negyediket is eltsipetni, de ez jókor gondoskodott magáról és nem találta réá. Mi volt ezeknek a' bolondoknak a' célja? Gyűléseket tartottak. De mi végre? Mondják, hogy a' város ellen törekedtek, ez ellen plánomot csináltak, 's remenlették, hogy a' környéki faluknak lakosait segedelmivel elérhetik célzássaiukat; 's már csináltak is néminemü zengést közöttök. Az ő plánumjok hajó törést fog szenvedni; az ő célzássok, akár mi legyen, kifog nyilatkozni. *Roannében* is elfogták egy czimborássokat; egy másikat úzóbe vettek. A' nemzeti őrzők ez úttal is megfelelték a' bennekhelyeztetett bizoda omnak. Ezek között 50 önkéntvalalkozottak a' *Condrieux* béli lakosoktól 150 puskát elvévén ide Lyonba hoztak, A' környülállásokra nézve ide rendeltetett Vadász Regementet lakosaink azzal a' betsülettal befogadták-bé magokhoz, mellyel minden jó hazafiak viselteni tartoznak a' haza' bátorságát fenntartó katonasághoz. Ezekkel a' Kormányozónak, a' Préfektusnak, 's egyéb polgári és katona előljáróknak minden mozdulásokra figyelmező szemeskedése magát összszesatolván, mind ezek telyes és tökéletes tsendességet ígérnek városunknek. De azt se felejtsek-el az urak, hogy a' mi nagy ítélő Biránk (*Grand Prevot*; ez egy új ítélő biró, 's a' mostani zürzavaros környülállásokra nézve állított-fel; e' hamar kimondja az íteletet tovább való apellalhatás nélkül) De futes Gavallér úr is minden órán megérkezik hozzánk. E' szerént réánk nézve semmit se nyúghatatlankodjanak az urak Párisban."

Grenoble városában az *Iserre* departamentomban, hathatósan inti a' Préfektus a' lakosokat egy proklamátzió által, hogy a' gonosz lelkűséggel elhíreltetett hamis híreknek, mellyek által azt akarják vélek a' rossz emberek elhitetni, hogy összszesküvések volnának munkába vétetettve, ne adjanak hitelt, 's a' t.

A' *Mosellai* departament' Préfektusa ilyen *Circulare* mellett küldötte-el az alatta lévő Polgármesterekhez a' Botsánatot illető Törvént: —

„Midőn *Európa* azt a' kötést, mellyel nekünk a' békességet ismét vissza adta, aláírta, azt kívánta tőlünk, hogy mondjunk-le a' belső egyenetlenkedésről. A' Szövetséges Hatalmasságok azt kívánják, hogy Frantzia ország, ha meg akarja tartani a' maga egészségét, szűnyör-meg magamagát tépdetni, 's a' maga tulajdon hánykodása által a' szomszéd Státusokban is hánykodásokat okozni. Ha mi békességben és égygyességben élni nem tudunk: elkerülhetetlenül ismét vissza fogjuk magunk közzé hozni a' hadakozásnak inségeit, és azt, hogy ismét elfoglalják országunkat. Kemény törvények adattattak-ki azoknak zabolán való tartatásokra, kik a' haza' szerentsetlensége által fel nem indítatnak. Az áldozat-tételek, mellyeket az utóbbi történetek kívánnak tőlünk, nem elhordozhatatlanok. Végezetre a' Közönséges megbotsátás eléggé bizonyítja Királyunknak álhatatosságát mind a' maga szelid jósága mind igasságos voltára nézve, 's a' többi.“

Párisban sok emberek, a' kik eddig a' magok politikai vélekedéseikért még tsak a' Politziai Préfektus' házánál voltak árestomban, közelébről keményebb fogságba vitettek. Januarius' 25-dik napján a' Kir. testörző seregből két Granadérosok a' *Palais-Royal* nevű épületben elfogtak egy embert azért, hogy az Országlószerék ellen rosszul beszéllett: ellenben éppen az nap' és ugyan ezen bünért vittek fogságra egy K. testörzőt. —

Marschal *Davoustrol* azt írják, hogy parantsolatot kapott, hogy siettséggel takarodjek-ki Frantzia országból. Marschal *Augereau*, a' Normandiai Kormányozó, hivatalából letétetett, 's fizetésétől megfosztatott. Marschal *Serrurier* elvesztette a' Párisi nagy invalidusházbéli Komandánságot.

Generális Grundler, a' ki Referens volt abban a' Katonabiztosságban, melyre eleintén a' Marschal Ney' processusának megítélése bizattatva volt, de a' melly magát erre *incopetensnek* leanni találta, közeléről fogságra vitetett. Hertzeg Talleyrand ezen napokban, 80,000 Frankot érő ezüstjét, pénzé tette:

Jan. 29-dik napján 21 új politziai tiszviselőket tettek - bé Párisban a' régibek helyébe. — A' legújabb levelek szerint, mellyek *Lyonból* Párisba érkeztek, ott szorosán folytatta a' Politzia a' maga vizsgálódásait. Sokat beszélnek. Az első vizsgálódásból ki is jött annyi, hogy titkos összehgyülekezések tartattak, 's ezen első vizsgálódás vagy kérdezősködés után több emberek is fogságra vitettek: hanem a' mesterkedőknek valóságos plánumjokrol még semmi bizonyos ki nem jött volt.

Annak nyilvánosabb megmútatására, hogy mire vetemedjenek most Frantzia országban a' rosz gondolkodású emberek, a' *Gers*' departamentoma Préfektusának az alatta lévő Polgármesterekhez botsátott proklamátzióját is kiadták a' Párisi újságok, melynek ez a' foglalatja: —

„A' költött hírek' elterjesztésének systemája, nagyobb divatjában van most, mint valaha volt. De oly buták ezek a' költemények, hogy megczáfolássokra nem kívántatik egyéb, hanem csak említeni őket. Némelyek azt beszéllik, hogy *Bonaparte* 300,000 *Törökökkel* Bétsben legyen; mások azzal fenyegetőznek, hogy 300,000 Szeretsenekkel fog hozzánk nem soká kiszállani; mások szerint *Lyonban* háromszinű zászlók lobognak; vagynak olyanok is, kik az elbotsátott katonaságnak vizsgálás alá való vétettetését illető rendelést arra magyarázták, hogy 300,000 Conscriptusok fognának újra össze szedettni. Nem tudja az ember mint tsudálkozzék inkább, azon-é, hogy ilyen ostoba hazugságokat valaki elhíhet, vagy azon, hogy e' féleket költeni mérészenek. Ekképpen

kellszollania' megsalattott néphez, — „Tudjátok meg, hogy *Bonaparte* örökös számkivetésbe küldetett egy szigetre, mellyet a' mi partjainktól 1800 Frantzia mértföld szélességű tenger választ-el; ott lakik ez az emberek elpusztítója, ez az emberi nemzetségek' ellensége, a' kinek dühös boldonságai illy sok Frantzia fiatalokat idegen földbe temetett. —

„Azoknak a' gonoszoknak pedig, kik az efféle hazug híreket elhitezik az Oktober 9-dik napján kijött törvények 8-dik cikkelyét kell megmútatni, melynek ez a' foglalatja: Támadásra való ingerlés' bűnébe elegyítik magokat mind azok, kik olyan újságokat hirdetnek - el vagy erőssítenek, mellyek a' polgárokat a' törvényes országásra nézve nyughatatlankodtatthatják, vagy őket a' magok húségekben megtántorítják.“ —

Belgiumi Királyság.

A' *Brüsselen* Jan. 30-dikán költ levelek szerint, a' Frantzia birodalom volt Fő Cancellarius *Pármái* Ex-Hertzeg Cambaceres, 29-dikben oda megérkezett 's abba a' házba szállott-bé, a' melyben *Brüsselből* való eltávozása előtt *Merlin-de-Douay* lakott. — „A' nevezetes *Vandamme* is megérkezett *Gen'te*. — „Átaljában szollván a' Frantzia Országból *Belgiumba* által jövő számkivettett embereknek száma naponként nevededik. A' közelébb megérkezett Királygyilkolók között vannak, *Meaulle*, *Mihaud*, *Thabeaud*, és *Cavaignac* is. — „Hát, ilyen kérdést teszen egy *Brüsseli* újságlevél, hát *Belgium* tsakugyan arra van-e határozatva, hogy Frantzia ország' *Sibiriájává* legyen?“ — 's azután nagy sürgetéssel javasolja ugyan ez az újságlevél: hogy ezeket az embereket, mennél nagyobb sietséggel lehet távoztassák-el *Belgiumból*.

„Közönséges levelek, 's név szerint a' *Londoni Morning Chronicle*, 's utána még Német levelek is beszéllik (így irtak a' Jan. 29-dikén költ *Brüsseli* újságok), hogy *Frantzia ország* és *Belgium* nem soká ősz-

szetsatoltatni fogának egymással. Ezt a nagy munkát, úgy mond, az *Orosz* birodalom akarja, nem magára hanem az *Orániai* Felsőes házra nézve végrehajtani, hogy osztán ezen ház a' *Gallo-Belga-Batavus* birodalman egyedül uralkodjék. Találtak tsakugyan olyan szajkómajkok, a' kik ennek a' gyáva hírnek nem tsak pártját fogták, hanem ezen öszszetsatolódásbéli Systemának szövevényét még tovább isszóték fonták, 's úgy gondolkodtak, hogy ez a' birodalom még a' *Fejér és Veres-Orosz* birodalommal is öszszetsatoltathatna, oly módon, hogy mi égszzer tsak azt vennők észre véletlenül, hogy a' *Kaukasus'* hegyelakosainak hazafitarsaikká lettünk, 's mint ilyenek úgy viradnánk -fel. Ezek a' hírek, így szollanak az említett újságlevelek, a' politikai társaságokban keringenek; telyességgel nem tudálkoznánk rajta, ha ezeknek a' politikai társaságoknak minden tagjaik, érdemeiknek megjutalmaztatásául az *öszsze-tsatolódás' Rendjének* (ezt még *Bonaparte' Lajos* állította volt fel *Hollandiában*) czimerét kérnék, vagy ha talám már meg is nyerték volna.“

Orosz Birodalom.

Struwe ur a' *Hamburgban* lévő *Orosz* Császári Követségi Ágens, egy jelentést intézett a' három *Hanseatica* városoknak, *Hamburgnak*, *Bremának*, és *Lübecknek* Magtstratusaikhoz, melyben Császárijának a' *Jesuitákra* nézve kiadott rendelése felől tudósítja őket. Jelentésének végen, melyben azt is említi, hogy az *Orosz* birodalomban még úgy is keményen tilalmaztatik a' térítés, ha az uralkodó vallás sorosainak szaporításával esne is meg, ekképpen szoll az Ágens Ur. —

„Ő Cs. Felsőes mind ezekhezképpst megparantsolta, hogy a' *Jesuiták* *Petersburgból* küldtessenek vissza *Polotzkba*, a' hol a' *Pál* Császár thronusra való lépésig tartózkodtak. Ez a' parantsolat nem érdeklí magát -a' *Jesuita* szerzetet, és az *Orosz* birodalomban a' *Catholicusok* isteni

tisztelete eránt fennálló legnyilvánóságosabb türedelem ez által semmi némű tekintetben meg nem sértetett. Minthogy *Petersburgban* a' *Jesuiták* bellyett azonnal más *Catholicus* Papok rendeltettek az istentiszteletnek kiszolgáltatasára, tehát ezen tekintetben sem esett semmi rövidség, és az *Országlószek* mindent úgy intézett -el ezen rendelésnek végrehajtatasában, hogy minden lehető kedvezéssel megbizonyította, hogy a' *Catholica* *Religió* eránt viseltetű tiszteletéről egy szempillantatig is el nem felejtkezik, 's ezen vallásnak tsupán tsak azon papjai ellen intézte ezen rendelését, kik a' birodalomnak fundamentomos törvényeit, megsértették.

Sándor Császár a' *Nowgorodi* és *Petersburgi* Metropolitához irván, tudtára adta, hogy győzedelmesen végzett hadakozásának emlékezetére Szentséggel való éléhez kívántató egyház edényeket tsináltatt. légyen *Párisban*, 's ezeket már most örök emlékezetül a' *Boldogságos Szűznek* oltárára teszi-le. — Ugyan ilyen *Szent* edényeket küldött ő Császári Felsőes *Moskuba* is *Agoston* Érsekhez, a' *Moskai* *Boldogságos Szűz'* templomabéli *Oltár'* számára; ezeket is *Párisban* tsináltatta, azért, hogy tartsák -fenn a' hívek' elméjében annak a' nevezetes környúlállásnak emlékezetét, hogy ezen edények, annak az isten' mindénható ereje által megaláztatott ellenségnek fő városában készültek, kinek megaláztatása *Moskuban* történvén, uraságának végvettetett.

December 27-dikén tartatott *Anna N. Herczegnének* az *Orániai* örökös *Herczeggel* való eljegyeztetése, 's ezen fő *Jegyesek* az nap' az *Uraságok'* szerentséltető köszöntését elfogadták. Az öszvekelés *Februarius'* elején leszen.

A' *S. Petersburgi* újság ezeket jelenti: —

„*Szombaton*, Jan. 7-dikén, idvezitónk' születésének innepe' napján, 's az *Orosz* birodalomnak az ellenségtől lett megmentése' emlékezetinnepén, a' mely hasonló-

éppen erre a' napra rendeltetett, reggel nagy számmal összegyülekeztek a' téli palotában azok a' személyek, kik az Udvarhoz való bejárhatásra megkívántató ranggal bírnak, a' hol a' Császár' gyóntató papja az Udvari nagy templomban, a' Császárnak 's a' Császári Felsőes familiának jelentékben, Szent Misét mondott, 's ennek végződése után *Ambrus* Metropolita ő Eminentziája, *Mihály* és *Serafim* Érsek ő Eminentziájokká. 's a' több fő papokkal egyetemben, az Orosz birodalomnak az ellenségtől való megmentetésiért erre a' napra rendeltetett hálaadó imádságot a' seregek urához térdhajtással felbóttatták. A' *Téged isten dicséretünknek* elkezdődésekor az ágyuk kisüttettek. Az özvegy Császárné ő Felsőgenél *Mária Feodorownánál* fényes ebéd volt, a' hol a' Császár a' maga Felső familiájával, 's a' *Würtembergi*, *Belgiumi*, és *Weimari* örökös Princzekkel egygyütt ettek, 's a' hova ő Felsőgek *Ambrus* Metropolita ő Eminentziáján kívül sok más fő embereket meghívni méltóztattak. A' harangok egész napon vonattattak, 's estve a' város pompásan megvilágosítottatott.

Lengyel Ország.

Warschauban azt beszéltették az onnét Jan. 22-dik napján indult tudósítások szerént, hogy Marschal *Davoust*, több más Frantzia Generálisokkal egyetemben, oda *Warschauba* fog jöni, 's onnét az Orosz birodalomba veszi útját mind ezekkel egygyütt.

P r u s s i a.

A' *Rénusi Mercurius* nevű újság megíltatott, a' melly történeiről ezeket olvasuk a' *Berlini* újságokban: —

„Ez az újság úgymond, melly eddig

Köblentzen jött-ki, az ő Felsőge parantsolatjára megíltatott, azért, minthogy annak írója több rendbéli megintetés és útasítás után is meg nem szűnt a' maga leveleiben olyan trükkelyeket kiadni, mellyek által az idegen Udvarok megbántattak, 's a' mellyek a' barátságos Státusok között való jó egygyességet is megzavarhatták volna, 's következésképpen a' Király' felsőes akaratjával 's országlószékének príncipiúmalval egészen ellenkeztek.“

Hayti (St. Domingo).

Itt úgy látszik, hogy a' sziget' két urai, *Henrik* Király és *Pethion* Elölülő ismét hadkoznifognak egymás ellen, leg alább az első nagyon elvesztette azon bizodalmát, mellyet egy időtől fogva ennek barátságos magaviseletébe helyeztetett. Egy nevezetes Nyilatkoztatást adott-ki *Henrik* Király, melyben azt erőssíti, hogy nyilvánosság bizonyosságai vagynak annak megmutatására, hogy a' Frantzia Országlószék és Elölülő *Pethion* között alkudozások folytak, 's hogy *Pethionnak* két küldöttjei, *Garbag* és *Merona* nevű polgárok *Gentben* járván a' Fr. országlószéknek ajánlást tettek affelől, hogy ők bizonyos tekintetben megismerik, vagy elfogadják Frantzia országnak oltalmazását, oly feltétel alatt tudni illik, hogy Frantzia ország a' *Colonia* belső igazgatásának bizonyos nemű függetlenséget enged, a' mellyért a' lakosok minden onnét kivitetendő termésért, minden száztól 5-töt fizetnek a' Frantzia Országlószéknek. Egy Proklamátziót intézven *Henrik* Király a' néphez, hevesen kikelt *Pethion* ellen, azt vetvén szemére, hogy már régen próbálja a' Frantzia országgal való megbékéllést.

Febr. 10-dik napján adtak 100 Forint Huszaspénzért 367 2/3 forintot Váltótan.